

ปัจจัยเชิงสาเหตุต่อการเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ของประเทศไทย

ผศ.ดร.สุชาติ ไตรภพสกุล*

ดร.ชาคริต พิษญาญู**

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มเยาวชนและกลุ่มวัยทำงานเริ่มต้นของไทย ความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ถือเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ของชาติในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย นอกเหนือจากการลดปัญหาการว่างงานในกลุ่มเยาวชน ความเป็นผู้ประกอบการยังก่อให้เกิดการสร้างงาน การสร้างสรรค์นวัตกรรม อันนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ งานวิจัยอาศัยข้อมูลจากโครงการ Global Entrepreneurship Monitor ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558 กับกลุ่มตัวอย่างเยาวชนและวัยทำงานเริ่มต้นไทยอายุ 18-34 ปีทั่วประเทศไทยจำนวน 4,840 ตัวอย่าง ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยจิตวิทยาด้านความเชื่อมั่นในตนเอง การมองเห็นโอกาสทางธุรกิจ ความกล้าที่จะเสี่ยง และทัศนคติเชิงบวกต่ออาชีพผู้ประกอบการส่งผลทางบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่เครือข่ายความเป็นผู้ประกอบการส่งผลทางบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการเฉพาะกลุ่มวัยทำงานเริ่มต้นอายุระหว่าง 25-34 ปี แต่ไม่มีนัยสำคัญกับกลุ่มเยาวชนไทยอายุระหว่าง 18-24 ปี เมื่อพิจารณาจากกลุ่มปัจจัยประชากรศาสตร์พบว่า เพศหญิงมีแนวโน้มการเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์มากกว่าเพศชาย และระดับการศึกษาส่งผลต่อการเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ของกลุ่มตัวอย่างเยาวชน และวัยทำงานเริ่มต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ระดับรายได้ของครอบครัวไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทั้งสองกลุ่ม

คำสำคัญ: ความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ โครงการศึกษาสังคมความเป็นผู้ประกอบการระดับโลก ประเทศไทย

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะการสร้างเจ้าของธุรกิจและการบริหารกิจการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ Suchart.t@bu.ac.th

** Adjunct faculty ดร., วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล Chakrit.pic@mahidol.ac.th

Asst. Prof. Suchart Tripopsakul, Ph.D.*

45

p.44-60_□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 45

ด้วยภาวะเศรษฐกิจโลกที่ผันผวน การเปลี่ยนทางเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ประกอบกับภาวะการแข่งขันในตลาดแรงงานที่รุนแรงในปัจจุบัน อาชีพผู้ประกอบการหรือเจ้าของธุรกิจเป็นหนึ่งในหนทางที่จะช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของ ไทย ภาครัฐได้มีการส่งเสริมให้ประชาชนไทยมองหาโอกาสในการทำธุรกิจในฐานะผู้ประกอบการ นโยบายประเทศไทย 4.0 ที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ ไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Value-Based Economy) โดยผลักดันการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรม

การเจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งผลต่อการลดจำนวนการทำงานของภาคเอกชนอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในการประกอบธุรกิจ Andrew McAfee คาดการณ์ว่า ในอีก 10 ปีข้างหน้า จำนวนร้อยละ 50 ของงานที่เข้มข้นปัจจุบันจะถูกแทนที่ด้วยเครื่องจักร โดยเฉพาะงานในอุตสาหกรรมแรงงานเข้มข้น (Labor intensive) แต่รวมถึงงานในภาคอุตสาหกรรมอื่นๆ ด้วย (World Economic Forum, 2014)

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นผู้ประกอบการจะได้รับความสำคัญและมีการศึกษาจากนักวิชาการจำนวนมากขึ้น งานวิจัยที่มุ่งเน้นในการศึกษากลุ่มผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ (Youth Entrepreneurs) ยังคงมีอยู่อย่างจำกัด โดยเฉพาะในบริบทของประเทศไทย ด้วยเหตุนี้ งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มเยาวชนไทย

ความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ (Youth entrepreneurship)

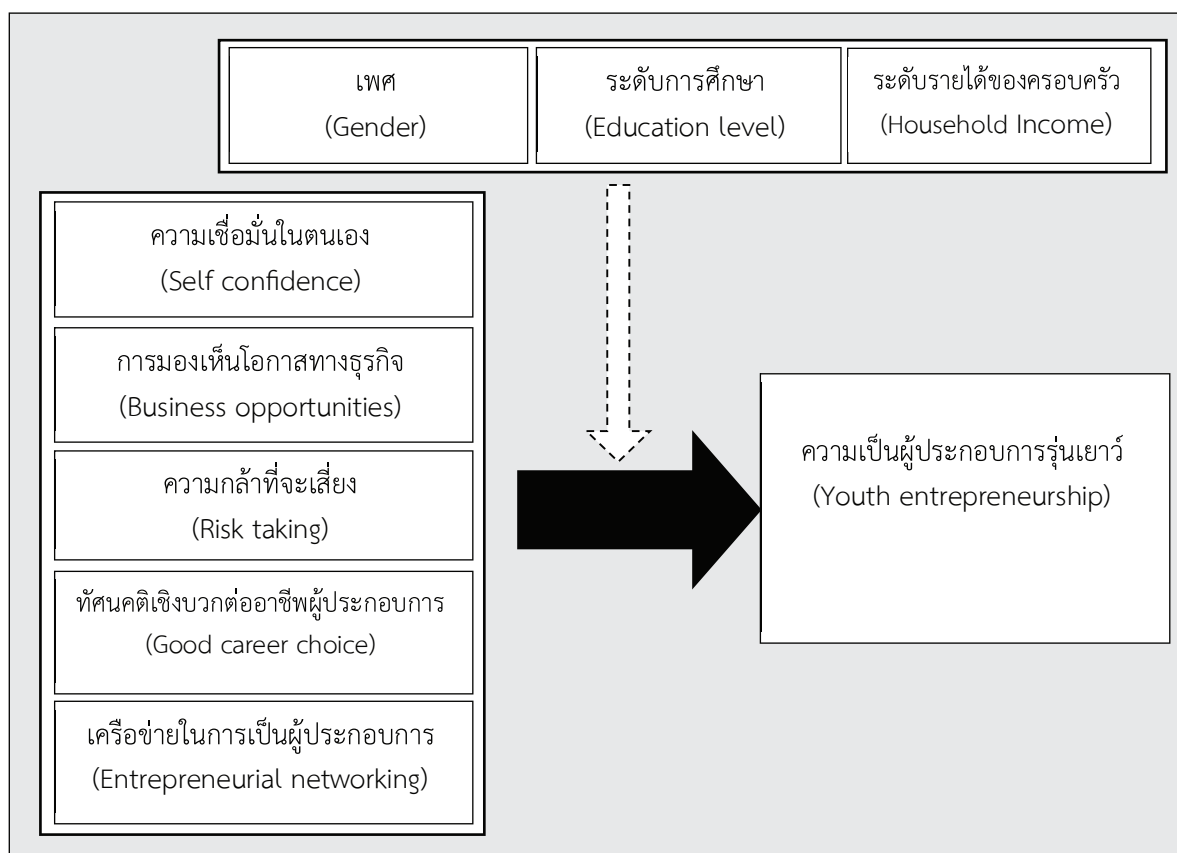
ปัจจุบันเยาวชนมีความสนใจที่จะทำธุรกิจส่วนตัวมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เยาวชนคนรุ่นใหม่ประสบปัญหาในการเริ่มต้นธุรกิจในฐานะผู้ประกอบการมากกว่ากลุ่มที่มีอายุมากกว่า (Hofer and Delaney, 2010) โดยสาเหตุอันเนื่องมาจากข้อจำกัดทางด้านทุนทางการเงิน (Financial capital) ทุนมนุษย์ (Human capital) และทุนทางสังคม (Social capital) (Bendig, Unterberg, and Sarpong, 2012) เยาวชนที่มีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนทั้งในเรื่องทุนทางการเงิน การขัดเคลตาทักษะที่จำเป็น รวมถึงการเปิดโอกาสให้มีการสร้างเครือข่ายทั้งระหว่างเยาวชนด้วยกันและเครือข่ายกับภาคธุรกิจต่างๆ โดยกลยุทธ์การพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่จำเป็นต้องถูกนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง (Holienka, 2014)

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ (Youth entrepreneurship) จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้คำจำกัดความของคำว่า “เยาวชน” ในบริบทของความเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งในปัจจุบันยังคงไม่มีคำนิยามสากลที่ชัดเจนถึงระดับช่วงอายุของเยาวชนในบริบทของผู้ประกอบการ โดยองค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) ได้กำหนดอายุระหว่าง 15-24 ปี เป็นช่วงอายุของเยาวชน (youth) ในขณะที่ European Union (EU) เสนอช่วงอายุระหว่าง 15 ถึง 29 ปี (Holienka, 2014) Chigunta (2002) ได้เสนอว่า ควรจะพิจารณาในมุมมองเชิงคุณภาพ (Qualitative perspective) ควบคู่การพิจารณาเฉพาะช่วงอายุในการที่จะศึกษาเกี่ยวกับความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ (Youth entrepreneurship) โดย Chigunta (2002) ได้แบ่งระยะของความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ ในกระบวนการความเป็นผู้ประกอบการเป็น 3 ระยะ อันได้แก่ (1) ระยะ pre entrepreneurship (ช่วงอายุ 15-19 ปี) เป็นระยะที่ผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ลองผิดลองถูก ในช่วงนี้เป็นการพยายามประยุกต์ใช้ความรู้จากการศึกษาในสถาบันการศึกษา หรือพื้นฐานจากธุรกิจครอบครัวที่ตนเองพบเห็น (2) ระยะ budding entrepreneurship (ช่วงอายุ 20-25 ปี) เป็นระยะที่ผู้ประกอบการรุ่นเยาว์เริ่มสะสมทักษะ ประสบการณ์และทุนในการประกอบธุรกิจ (3) ระยะ emergent entrepreneurship (ช่วงอายุ 26-29 ปี) โดยในระยะนี้ผู้ประกอบการวัยทำงานเริ่มต้นมีประสบการณ์ทางธุรกิจและวิวุฒิที่มากขึ้นกว่าระยะแรกและระยะที่สอง ซึ่งทำให้มีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจที่สืดจากทั้ง 3 ระยะ

งานวิจัยที่ผ่านมามีความพยายามที่จะศึกษาความแตกต่างของปัจจัยจิตวิทยาซึ่งมีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการระหว่างกลุ่มผู้ประกอบการอายุน้อยและกลุ่มที่อายุมากกว่า (Mitchell and Shepherd, 2010; Wood, Williams, and Gregoire, 2012) Parker และ Belghitar (2006) กล่าวว่า ผู้ประกอบการอายุน้อยมีความอ่อนไหวต่อข้อมูลข่าวสารรวมทั้งตอบสนองต่อข้อมูลข่าวสารมากกว่ากลุ่มผู้ประกอบการที่อายุน้อยกว่ามีความกระตือรือร้นและความอดทนมากกว่า (Sapienza and Grimm, 1997) ในขณะที่ Fuchs Werner และ Wallau (2008) กล่าวว่า กลุ่มเยาวชนและวัยทำงานเริ่มต้นมีความคิดสร้างสรรค์ ความตรงไปตรงมาและความกล้าที่จะเสี่ยงมากกว่ากลุ่มที่อายุมากกว่า อย่างไรก็ตาม กลุ่มเยาวชนและวัยทำงานเริ่มต้นจำเป็นที่จะต้องสะสมประสบการณ์และความชำนาญในการทำธุรกิจ

Shapero และ Sokol (1982) อ้างอิงใน Krueger Reilly และ Carsud (2000) กล่าวว่า ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ เป็นผลจากการรับรู้ถึงความเป็นไปได้ (Perceived feasibility) และการรับรู้ถึงผลลัพธ์ที่ปรารถนา (Perceived desirability) ในขณะที่ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (TPB) ของ Ajzen (1991) กล่าวถึง 3 ปัจจัย ได้แก่ทัศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ (Personal attitude: PA) บรรทัดฐานทางสังคม (Subjective norm: SN) และการรับรู้ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ (Perceived behavioral control: PBC) โดยการรับรู้ถึงความเป็นไปได้อาจมีลักษณะใกล้เคียงกับการรับรู้ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ (PBC) ในขณะที่การรับรู้ถึงผลลัพธ์ที่ปรารถนาสามารถอธิบายได้ด้วยทัศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการและบรรทัดฐานทางสังคมตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน (Krueger, Reilly, and Carsud, 2000)

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ผู้วิจัยพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จากคำถามงานวิจัย (1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ของกลุ่มเยาวชนและวัยทำงานเริ่มต้น (2) ความแตกต่างของระดับอิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุต่อการเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มเยาวชนและวัยทำงานเริ่มต้น โดยตัวแปรเชิงสาเหตุ (Independent variable) ประกอบด้วย กลุ่มปัจจัยจิตวิทยา (Psychological variables) อันได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self confidence) การมองเห็นโอกาสทางธุรกิจ (Business opportunities) ความกล้าที่จะเสี่ยง (Risk taking) ทักษะการตัดสินใจอาชีพ (Good career choice) และเครือข่ายในการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial networking) และปัจจัยประชากรศาสตร์ (Demographic variables) ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ของครอบครัว ซึ่งมีอิทธิพลต่อความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ (Youth entrepreneurship) ในฐานะตัวแปรตาม (Dependent variable) ของการศึกษานี้ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลการวิจัยสำรวจ (Survey) กลุ่มตัวอย่างประชากรไทยในวัยทำงานอายุ 18-34 ปี จำนวนทั้งสิ้น 4,840 ตัวอย่าง โดยอาศัยข้อมูลจากสำรวจโครงการศึกษาสังคมความเป็นผู้ประกอบการระดับโลก (Global Entrepreneurship Monitor: GEM) ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2554 ถึง 2558 โดยโครงการนี้ทางคณะกรรมการเจ้าของธุรกิจและการบริหารกิจการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ในฐานะมหาวิทยาลัยไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของ GEM และดำเนินการศึกษาโครงการดังกล่าวตั้งแต่นั้นปี 2554 โดยสามารถมีสิทธิ์เข้าถึงและใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์เชิงวิชาการในประเทศไทย โครงการมีวัตถุประสงค์ศึกษาและประเมินระดับความเป็นผู้ประกอบการของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ตลอดจนการประเมินระดับความเป็นสังคมผู้ประกอบการในประเทศทั้งในด้านทัศนคติ (Attitude) กิจกรรม (Activity) และความมุ่งมั่น (Aspiration) ของผู้ประกอบการ โดยการสำรวจกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ (Adult Population Survey: APS) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัยและโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS เวอร์ชัน 22.0 ในการวิเคราะห์ผลทางสถิติ

เพื่อที่จะศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเป็นผู้ประกอบการของประชากรไทยในกลุ่มเยาวชน และกลุ่มวัยเริ่มทำงาน ทางผู้วิจัยเริ่มต้นจากการสร้างตัวแปรความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์จากข้อมูลของโครงการ ศึกษาสังคมความเป็นผู้ประกอบการระดับโลก (GEM) ของประเทศไทยในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558 เฉพาะ กลุ่มตัวอย่างช่วงอายุ 18-34 ปี โดยตัวแปรความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ (Youth entrepreneurship) มีลักษณะ เป็นตัวแปรแบ่งสอง (Dichotomous variable) เป็นตัวแปรที่เป็นไปได้เพียง 2 ค่าเท่านั้น โดยหากตอบว่า “ไม่” จะหมายถึงผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งไม่ได้เป็นผู้ประกอบการ (ไม่ได้ประกอบธุรกิจ) และหากตอบว่า “ใช่” จะหมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งกำลังจัดตั้งธุรกิจใหม่หรือเป็นผู้ประกอบการ นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ออกเป็น 2 กลุ่มตามช่วงอายุ อันได้แก่ (1) กลุ่มเยาวชนอายุ 18-24 ปี และ (2) กลุ่มวัยเริ่มต้นทำงานช่วงอายุ 25-34 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยอิทธิพลเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเป็นผู้ประกอบการ รุ่นเยาว์ของทั้งสองช่วงอายุ

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ ความเชื่อมั่นในตนเอง การมองเห็นโอกาส ความกล้าที่จะเสี่ยง เครื่องช่วยในการเป็นผู้ประกอบการ เพศ ระดับการศึกษา และรายได้ครอบครัว โดยรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 1

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	ข้อคำถาม	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	ท่านคิดว่าท่านมีความรู้ความสามารถรวมทั้งทักษะและประสบการณ์ที่จำเป็นในการที่จะเริ่มทำธุรกิจใหม่ ใช่หรือไม่?	ตัวแปรแบ่งสอง (0 = ไม่, 1 = ใช่)
การมองเห็นโอกาสทางธุรกิจ	ท่านคิดว่า ในย่านที่คุณอยู่อาศัยจะมีโอกาสหรือความพร้อมสำหรับการริเริ่มธุรกิจในช่วงหกเดือนข้างหน้าหรือไม่?	ตัวแปรแบ่งสอง (0 = ไม่, 1 = ใช่)
ความกล้าที่จะเสี่ยง*	คุณไม่ยากลงทุนทำธุรกิจเพราะกลัวความล้มเหลว ใช่หรือไม่?	ตัวแปรแบ่งสอง (0 = ไม่, 1 = ใช่)
ทัศนคติเชิงบวกต่ออาชีพผู้ประกอบการ	ท่านคิดว่า ทางเลือกในการประกอบอาชีพที่คนส่วนใหญ่ปรารถนาคือ การก่อตั้งธุรกิจใหม่	ตัวแปรแบ่งสอง (0 = ไม่, 1 = ใช่)
เครือข่ายในการเป็นผู้ประกอบการ	คุณมีผู้ประกอบการที่คุณรู้จักเป็นการส่วนตัว ซึ่งได้เริ่มธุรกิจในช่วงสองปีที่ผ่านมาบ้างหรือไม่?	ตัวแปรแบ่งสอง (0 = ไม่, 1 = ใช่)
เพศ		ตัวแปรแบ่งสอง (1 = ชาย, 2 = หญิง)
ระดับการศึกษา	การศึกษาขั้นสูงสุดของท่าน	ตัวแปรอันดับ
ระดับรายได้ของครอบครัว	รายได้ครอบครัวต่อเดือนของคุณก่อนหักค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเท่าไร	ตัวแปรอันดับ
ความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์**	ผู้ประกอบการในระยะธุรกิจเริ่มต้น (TEA) และอยู่ในช่วงอายุ 18-34 ปี	ตัวแปรแบ่งสอง (0 = ไม่, 1 = ใช่)

** ความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ในการศึกษาค้างนี้ คือ ผู้ประกอบการในระยะธุรกิจเริ่มต้น (Total early-stage Entrepreneurship Activity: TEA) ตามนิยามของ GEM ซึ่งหมายถึงผู้ที่กำลังจัดตั้งธุรกิจใหม่หรือผู้ประกอบการที่มีธุรกิจอายุน้อยกว่า 3.5 ปี และอยู่ในช่วงอายุ 18-34 ปี (Bosma, Coduras, Litovsky, and Seaman, 2012)

จากข้อมูลจากโครงการ GEM ประเทศไทยช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2554-2557 จำนวนทั้งหมด 12,421 ตัวอย่างพบว่า เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรไทยในช่วงอายุ 18-34 ปี จำนวน 4,840 ตัวอย่าง โดยเป็นผู้ประกอบการในระยะเริ่มต้นธุรกิจใหม่ (TEA) หรือเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ตามคำนิยามของการศึกษาคั้งนี้ จำนวน 917 ตัวอย่าง (กลุ่มเยาวชนอายุระหว่าง 18-24 ปี จำนวน 237 ตัวอย่าง/กลุ่มวัยเริ่มต้นทำงานอายุระหว่าง 25-34 ปี จำนวน 680 ตัวอย่าง) โดยลักษณะข้อมูลประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงลักษณะข้อมูลประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้

	กลุ่มเยาวชน (อายุระหว่าง 18-24 ปี)		กลุ่มวัยเริ่มต้นทำงาน (อายุระหว่าง 25-34 ปี)		กลุ่มตัวอย่าง ของการศึกษา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ						
ชาย	989	51.9	1,493	50.9	2,482	51.3
หญิง	918	48.1	1,440	49.1	2,358	48.7
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน						
1-2 คน	175	9.2	381	13.0	556	11.5
3-4 คน	970	50.9	1,391	47.4	2,361	48.8
5-6 คน	632	33.1	916	31.2	1,548	32.0
6 คนขึ้นไป	130	6.8	245	8.4	375	7.7
ระดับการศึกษา						
ต่ำกว่าประถม	0	0.0	4	0.1	4	0.1
ประถมศึกษา	157	8.2	316	10.8	473	9.8
มัธยมศึกษา/ปวช. และ ปวส.	1,044	54.7	1,090	37.2	2,134	44.1
ปริญญาตรี	319	16.7	709	24.2	1,028	21.2
สูงกว่าปริญญาตรี	387	20.3	814	27.8	1,201	24.8
ระดับรายได้ครอบครัว (ต่อเดือน)						
0 - 15000 บาท	287	15.0	354	12.1	641	13.3
15001 - 27000 บาท	739	38.8	1,082	36.9	1,821	37.7
27001 - 55000 บาท	565	29.6	916	31.3	1,481	30.6
55001 - 85000 บาท	183	9.6	345	11.8	528	10.9
มากกว่า 85000 บาท	133	7.0	232	7.9	365	7.5

หมายเหตุ: ค่าไม่ระบุ (N/A) และข้อมูลสูญหาย (missing data) ไม่แสดงในตารางที่ 2

การทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลอง (goodness-of-fit test) พบว่า Omnibus test (Significance level) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ในขณะที่ผลการทดสอบด้วยวิธี Hosmer-Lemeshow goodness test ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 7.620 ค่า Sig. เท่ากับ 0.482 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่ายอมรับสมมติฐานสถิติแบบจำลองที่ได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์ไม่มีความแตกต่างกัน จึงสรุปได้ว่า แบบจำลองของข้อมูลชุดนี้มีความเหมาะสม (Goodness of fit) โดยแบบจำลองดังกล่าวสามารถทำนายผลการเป็นผู้ประกอบการได้ถูกต้องร้อยละ 79.5

	กลุ่มเยาวชน (อายุระหว่าง 18-24 ปี)		กลุ่มวัยเริ่มต้นทำงาน (อายุระหว่าง 25-34 ปี)	
	ค่าสัมประสิทธิ์ (Beta coefficient : β)	ค่าเอ็กซ์โพเนนเชียล เบต้า Exp(B)	ค่าสัมประสิทธิ์ (Beta coefficient : β)	ค่าเอ็กซ์โพเนนเชียล เบต้า Exp(B)
ค่าคงที่ (Constant)	0.239***	1.270	0.214***	1.238
การมองเห็นโอกาสทางธุรกิจ	0.509***	1.663	0.600***	1.823
ความเชื่อมั่นในตนเอง	0.516***	1.676	0.261***	1.299
ความกล้าที่จะเสี่ยง	0.514***	1.671	0.565***	1.760
ทัศนคติเชิงบวกต่ออาชีพ ผู้ประกอบการ	0.463***	1.589	0.398**	1.489
เครือข่ายในการทำธุรกิจ	0.014	1.014	0.528**	1.695
เพศ	0.096**	1.101	0.170**	1.185
ระดับการศึกษา	-0.469***	0.626	-0.305***	0.737
ระดับรายได้ของครอบครัว	-0.027	0.973	-0.033	0.968

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 3 พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุซึ่งส่งผลต่อการเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งในกลุ่มเยาวชน (อายุระหว่าง 18-24 ปี) และกลุ่มวัยเริ่มต้นทำงาน (อายุระหว่าง 25-34 ปี) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Krueger, Reilly และ Carsrud (2000) โดยระดับอิทธิพลของความเชื่อมั่นในตนเองต่อการเป็นผู้ประกอบการในกลุ่มเยาวชน ($\text{Exp}(B) = 1.676$) มีระดับที่สูงกว่ากลุ่มวัยเริ่มต้นทำงาน ($\text{Exp}(B) = 1.299$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Ceptureanu (2015) ซึ่งกล่าวว่า กลุ่มผู้ประกอบการที่มีอายุน้อยมีแนวโน้มที่จะมีความมั่นใจในตัวเองสูง อันเนื่องมาจากยังขาดประสบการณ์ทางธุรกิจและอาจไม่เคยล้มเหลวมาก่อน ในขณะที่การมองเห็นโอกาสทางธุรกิจส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งในกลุ่มและกลุ่มวัยเริ่มต้นทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Ramos-Rodriguez, Medina-Garridoa, and Ruiz-Navarro, 2012; Langowitz and Minniti, 2007) ที่กล่าวว่า การรับรู้โอกาสทางธุรกิจเป็นปัจจัยสาเหตุที่มีความสำคัญต่อการ

ณ ปัจจุบันมีผู้ประกอบการหญิงจำนวนประมาณ 126 ล้านคนทั่วโลกที่อยู่ในช่วงระยะแรกของการสร้างธุรกิจ และประเทศไทยซึ่งเป็นเพียง 1 ใน 6 ของประเทศในโลกที่มีสัดส่วนผู้ประกอบการชายและผู้ประกอบการหญิงในอัตราที่ใกล้เคียงกัน (Kelley, Brush, Greene, and Litovsky, 2013 อ้างอิงใน สุชาติ ไตรภพสกุล, 2559) โดยเมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มเยาวชนไทย ($\text{Exp}(B) = 1.101$) และกลุ่มวัยเริ่มต้นทำงาน ($\text{Exp}(B) = 1.185$) เพศหญิงมีความเป็นผู้ประกอบการมากกว่าเพศชาย ซึ่ง Malach Pines Lerner และ Schwartz (2010) อธิบายว่า ในบางประเทศที่อัตราความเป็นผู้ประกอบการของเพศหญิงมากกว่าชาย อันเนื่องจากมูลเหตุเชิงแบบแรงผลักดัน (push factor) มากกว่าแรงดึงดูด (pull factor) เช่น ต้องการความเท่าเทียมในสังคมระหว่างชายและหญิง อุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน เป็นต้น

ความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ (Youth entrepreneurship) เป็นหัวข้อวิจัยด้านความเป็นผู้ประกอบการที่ได้รับความสนใจและยังคงต้องการการศึกษาเพื่ออธิบายมูลเหตุจูงใจในการเสริมสร้างความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ในสังคมให้เข้มแข็ง เนื่องจากเยาวชนและคนรุ่นใหม่เปรียบเสมือนอนาคตของชาติ การพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้กับเยาวชนจะเป็นการส่งเสริมพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างยั่งยืน จากการศึกษาพบว่า กลุ่มปัจจัยจิตวิทยาด้านความเชื่อมั่นในตนเอง การมองเห็นโอกาสทางธุรกิจ ความกล้าที่จะเสี่ยง และทัศนคติเชิงบวกต่ออาชีพผู้ประกอบการส่งผลทางบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ ในขณะที่เครือข่ายในการเป็นผู้ประกอบการไม่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการในกลุ่มเยาวชน สาเหตุอาจมาจากการที่กลุ่มเยาวชนยังคงขาดเครือข่ายทางธุรกิจอันเนื่องมาจากอายุที่น้อย ถึงแม้จะมองเห็นโอกาสทางธุรกิจหรือมีทักษะในการเป็นผู้ประกอบการ แต่ก็จำเป็นที่จะต้องได้รับคำชี้แนะจากผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์ทางธุรกิจมากกว่าในการขัดเกลาแนวคิดทางธุรกิจ และต่อยอดแนวคิดใหม่ๆ ในการที่จะส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ (Youth entrepreneurs) ทางผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า จำเป็นที่จะต้องสนับสนุนการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจให้กับกลุ่มเยาวชน โดยเฉพาะการให้

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบประเด็นที่น่าสนใจหลายประการ ระดับการศึกษาส่งผลต่อการเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ในกลุ่มวัยเริ่มต้นทำงาน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสามารถอธิบายได้ด้วยการศึกษาของ Ronstadt (1989) และ Naughton (1987) อ้างอิงใน Yaghmaei และ Ghasemi (2015) ซึ่งกล่าวว่า ระดับการศึกษาในระบบที่สูงขึ้นส่งผลให้บุคคลมีกระบวนการความคิดและการวิเคราะห์ที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น มีความกล้าที่จะเสี่ยงน้อยลง รวมไปถึงการมองว่าธุรกิจขนาดเล็กได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่ากับต้นทุนค่าเสียโอกาสที่ตนเองมีอยู่ Peterman และ Kennedy (2003) เสนอว่าการศึกษาในระบบถูกออกแบบมาเพื่อเตรียมพร้อมเยาวชนคนในการทำงานในองค์กรขนาดใหญ่ ไม่ใช่เพื่อการเตรียมพร้อมสำหรับการเป็นผู้ประกอบการ โดยทางผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ (1) สำหรับภาคธุรกิจ บริษัทในภาคเอกชนควรสนับสนุนและเปิดโอกาสให้เยาวชนได้เรียนรู้ประสบการณ์ในการทำงานจริง ตั้งแต่ในช่วงที่เยาวชนยังคงศึกษาอยู่ อาทิเช่น การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับการฝึกงานตั้งแต่ในช่วงศึกษาระดับอุดมศึกษา การมีโครงการในลักษณะการเป็นพี่เลี้ยง (Mentoring) ในการริเริ่มธุรกิจ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ทั้งนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยได้เรียนรู้จากธุรกิจจริงผ่านโครงการความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา (2) ธนาคารและสถาบันการเงินควรเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการเยาวชนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น เช่น การสร้างเป็นพันธมิตรกับหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาที่บ่มเพาะผู้ประกอบการเยาวชน โดยเยาวชนที่เข้าโครงการการบ่มเพาะธุรกิจจากองค์กรดังกล่าวมีสิทธิพิเศษในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ (3) ในส่วนของภาครัฐ รัฐบาลควรส่งเสริมและผลักดันประเด็นความเป็นผู้ประกอบการเยาวชนเป็นหนึ่งในวาระแห่งชาติ เช่น การจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมช่วยเหลือผู้ประกอบการเยาวชนในการเข้าถึงแหล่งความรู้ ทักษะ รวมทั้งแหล่งเงินทุน และการจัดตั้งธุรกิจใหม่ รวมทั้งการให้สิทธิพิเศษทางด้านภาษีแก่เยาวชนในการประกอบธุรกิจ (4) ส่งเสริมและสอดแทรกทักษะความเป็นผู้ประกอบการในการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา การสอดแทรกทักษะและจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการที่ดี การสอดแทรกหลักสูตรหรือรายวิชาที่มีการปลูกฝังคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการที่ดี อาทิ ความกล้าเสี่ยง และกล้าตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การเสาะแสวงหาโอกาสอยู่เสมอ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำธุรกิจ สำหรับเยาวชนไทยในทุกสาขาดังแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานย่อมช่วยสร้างจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการและนำไปสู่การพัฒนาผู้ประกอบการเยาวชนของไทยให้เติบโตอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

ถึงแม้ว่าการส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการในสังคมจะเป็นสิ่งที่ดี เช่น การลดอัตราการว่างงาน และการสร้างอาชีพให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ อย่างไรก็ตาม ทิศทางการพัฒนาสังคมความเป็นผู้ประกอบการในมุมมองเศรษฐกิจมหภาคจำเป็นที่จะต้องพัฒนาทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพของผู้ประกอบการควบคู่กันไป การที่มีผู้ประกอบการใหม่ซึ่งนำเสนอสินค้าหรือบริการประเภทเดียวกันจำนวนมากเกินไป อาจนำไปสู่ความไม่มีประสิทธิภาพในระบบเศรษฐกิจโดยรวม เนื่องจาก การประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) ลดลง รวมทั้งการที่ผู้ประกอบการแต่ละรายทำกิจกรรมทางธุรกิจซ้ำๆ กัน และเกิดการแข่งขันซึ่งกันและกัน อาจก่อให้เกิดการขาดความร่วมมือกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ควรที่จะต้องมุ่งเน้นการสร้างขีดความสามารถด้านนวัตกรรมให้กับผู้ประกอบการไทย รวมทั้งการปลูกฝังพัฒนานวัตกรรมผู้ประกอบการตั้งแต่ระดับเยาวชน เช่น การดำเนินการให้มีการเพิ่มบทบาทของมหาวิทยาลัยในการสร้างความตระหนัก สร้างความตื่นตัว การบ่มเพาะวิสาหกิจเริ่มต้น การบริหารจัดการนวัตกรรม ตลอดจนการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี ผลักดันให้มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งสร้างสรรค์ความคิด และนวัตกรรมเพื่อเตรียมพร้อมในการสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพในการสร้างธุรกิจนวัตกรรม เป็นต้น

51

p.44-60_□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 57

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2551). การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. **Organizational behavior and human decision processes**, 50(2), 179-211.

Bosma, N., Coduras, A., Litovsky, Y., & Seaman, J. (2012). **GEM Manual: A report on the design, data and quality control of the Global Entrepreneurship Monitor**. Global Entrepreneurship Monitor, 1-95.

Chigunta, F. J. (2002). **Youth entrepreneurship: Meeting the key policy challenges** (pp. 1-34). Education Development Center.

Fuchs, K., Werner, A., & Wallau, F. (2008). Entrepreneurship education in Germany and Sweden: what role do different school systems play?. **Journal of small business and enterprise development**, 15(2), 365-381.

Goksel, A. (2011). Gender, business education, family background and personal traits; A multi dimensional analysis of their affects on entrepreneurial propensity: Findings from Turkey. **International Journal of Business and Social Science**, 2(13).

Hofer, A. R., & Delaney, A. (2010). **Shooting for the Moon: Good Practices in Local Youth Entrepreneurship Support.** OECD Local Economic and Employment Development (LEED) Working Papers, 2010/11, OECD Publishing.

Holienka, M. (2014). Youth entrepreneurship in Slovakia: a GEM based perspective. **Comenius Management Review**, 8(2), 41-50.

Hundley, G. (2006). Family Background and the Propensity for Self-Employment. *Industrial Relations: A Journal of Economy and Society*, 45(3), 377-392.

- 59

Vanichbuncha, K. (2008). **Advanced Statistical Analysis Using SPSS For Windows**. Bangkok: Chulalongkorn University Press.

United Nations Children's Fund (2016). **The report of teenagers and youth situation in Thailand.**
Retrieved from http://www.unicef.or.th/SitAnVideo2016/sitan_executive_summary.docx.